

ชื่อวิทยานิพนธ์	พินัยกรรมในอิสลาม ศึกษาการปฏิบัติจริงของมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดสตูล
ผู้เขียน	นายทองศักดิ์ หมาดทึง
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง พินัยกรรมในอิสลาม ศึกษาการปฏิบัติจริงของมุสลิมในอำเภอเมืองจังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพินัยกรรมในอิสลาม 2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักการ เงื่อนไข องค์ประกอบเกี่ยวกับพินัยกรรมในอิสลามของมุสลิมในอำเภอเมืองจังหวัดสตูล 3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการทำพินัยกรรมของมุสลิมในอำเภอเมืองจังหวัดสตูล

สำหรับวิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสารและวิจัยภาคสนาม การวิจัยเอกสารผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยยึดหลักฐานจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และทัศนะของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักการ เงื่อนไข และวิธีการทำพินัยกรรมตามบทบัญญัติของอิสลาม ตลอดจนศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากอินเทอร์เน็ต และแหล่งข้อมูลสารสนเทศอื่นๆ เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์และสรุปผล ส่วนการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้สถิติแบบร้อยละ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ อิหม่ามและคณะกรรมการมัสยิดในอำเภอเมืองจังหวัดสตูลจำนวน 70 คน มุสลิมและมุสลิมะฮ์ในอำเภอเมืองจังหวัดสตูลจำนวน 60 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 130 คน และทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล 1 คน รองประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล 3 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล 1 คน คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล 5 คน คณะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลจังหวัดสตูล 1 คน นักวิชาการอิสลามในอำเภอเมืองจังหวัดสตูล 4 คน และอิหม่ามประจำมัสยิดในอำเภอเมืองจังหวัดสตูล 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างนี้จำนวน 20 คน เป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำมาสนับสนุนข้อมูลแบบสอบถามจากคณะกรรมการมัสยิด

ผลการวิจัยพบว่า

1. พินัยกรรมเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งกฎหมายอิสลามได้ให้การให้การยอมรับ

ถือเป็นสุนนะฮ์สำหรับผู้ที่มีทรัพย์สินมากมายและทายาทของเขาไม่ใช่ผู้ที่ยากจนขัดสนให้เขาทำ
 ทัณฑ์กรรมจากทรัพย์สินของเขาแก่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ทายาท โดยไม่เกินหนึ่งในสามของทรัพย์สิน
 ทั้งหมด

2. ผู้ทำทัณฑ์กรรมในอำเภอเมืองจังหวัดสตูลไม่เคยได้รับการศึกษาเกี่ยวกับ
 กฎหมายอิสลามที่ว่าด้วยเรื่องทัณฑ์กรรมมาก่อน เป็นเหตุให้การทำทัณฑ์กรรมนั้นผิดหลักการอิสลาม
 เช่น ทำทัณฑ์กรรมตามความประสงค์ของตนเองไม่ยึดหลักการทางศาสนามาใช้ หรือทำทัณฑ์กรรม
 เพื่อตัดสิทธิ์ทายาท และทำทัณฑ์กรรมที่เกินว่าหนึ่งในสามของทรัพย์สินทั้งหมดโดยที่ทายาทที่มี
 สิทธิ์รับมรดกไม่ยินยอม

3. การศึกษาด้านศาสนาอิสลามของมุสลิมในอำเภอเมืองจังหวัดสตูลนั้นต่ำกว่า
 ษานะวีย์ เนื่องจากคนในพื้นที่บางส่วนจะศึกษานอกระบบ ตามมัสยิด ตามปอเนาะต่างๆที่สอน
 เฉพาะด้านศาสนาเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้เข้าศึกษาในโรงเรียน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่มีการ
 ออกวุฒิทางการศึกษา และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทัณฑ์กรรมในอิสลามอยู่ในระดับ
 ปานกลาง รองลงมาคือระดับต่ำ เพราะยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียด ขั้นตอน เงื่อนไข และ
 องค์ประกอบเกี่ยวกับทัณฑ์กรรมในอิสลามที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง

4. ปัญหาและอุปสรรคในการทำทัณฑ์กรรมของมุสลิมในอำเภอเมืองจังหวัดสตูล
 เกิดจากความไม่เข้าใจหลักการและกระบวนการในการทำทัณฑ์กรรมตามรูปแบบของอิสลาม และ
 ไม่สามารถแยกแยะระหว่างมรดกกับทัณฑ์กรรม ขาดผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับทัณฑ์กรรมในอิสลาม
 ในบางพื้นที่ และองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำ
 จังหวัดรวมถึงอิหม่ามแต่ละมัสยิดไม่ได้ประสานความร่วมมือในการร่างกฎระเบียบเพื่อประกาศใช้
 อย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการทำทัณฑ์กรรมในอิสลามให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนมุสลิมในพื้นที่

5. แนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการทำทัณฑ์กรรมของมุสลิมใน
 อำเภอเมืองจังหวัดสตูลนั้น โดยจัดให้มีการเรียนการสอนองค์ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทัณฑ์กรรมใน
 อิสลามในสถาบันภาครัฐและเอกชนทุกระดับ และจัดให้มีการเรียนการสอนรายละเอียดต่างๆ
 หลักการ เงื่อนไข องค์ประกอบและวิธีการทำทัณฑ์กรรมในอิสลามตามโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
 อิสลาม จัดอบรมภายในแก่กรรมการอิสลามประจำจังหวัดและอิหม่าม พร้อมทั้งมีการทดสอบ
 ประเมินผลและติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงาน จัดตั้งฝ่ายรับผิดชอบมรดกและทัณฑ์กรรม
 ในอิสลามแต่ละมัสยิดและทำแบบฟอร์มของการเขียนทัณฑ์กรรมในอิสลามและคู่มือการทำ
 ทัณฑ์กรรมในอิสลามแจกจ่ายตามมัสยิดในอำเภอเมือง จังหวัดสตูล จัดทำโปรแกรมการประมวลผล
 การทำทัณฑ์กรรมในอิสลามแบบสำเร็จรูปและข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับองค์ความรู้ เงื่อนไข วิธีการ
 ขั้นตอนการทำทัณฑ์กรรมในอิสลามให้แก่ผู้ที่สนใจ และมีการร่างเป็นระเบียบการทำทัณฑ์กรรมแบบ

อิสลามให้ชัดเจนเสมือนกับพินัยกรรมฝ่ายเมือง มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการในแต่ละมัสยิด เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการทำพินัยกรรมให้แก่มุสลิมในพื้นที่

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title	Wills in Islam : The Actual Practice of Muslims in Muang District, Satun Province
Author	Mr. Tanongsak Madthing
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2015

ABSTRACT

The objectives of the research on Wills in Islam: The Actual Practice of Muslims in Muang District, Satun Province are 1) to study wills in Islam, 2) to study the level of knowledge and understanding of principle, terms, and elements of wills in Islam by Muslims in Muang District, Satun Province, and 3) to study the problems or obstacles they faced while they were practically applying the Wills in Islam, and their resolution. The research is documentary and field survey. In the former the researcher collected material from al-Quran, al-Hadith, views of Muslim scholars related to the Islamic law of Wills, and relevant online research material and data for analysis and conclusion. In the latter the researcher used questionnaire and in-depth interview to collect data for quantitative analysis based on percentage statistics. The focus group used in the study is Imams and Masjid Committee members of Muang District area numbering 70, other Muslims and Muslimahs in the same area numbering 60. All combined are 130 persons. The interview was conducted on the chairman of the highest Islamic Committee Office of Satun Province, three vice chairmen, and head of the academic department of the Office, and another five committeemen. Dato of Justice of the provincial court of Satun, five Muslim scholars in Muang District, Satun Province, and five Imams of Masjid in the same area, all combined are 20 persons. The in-depth interview was conducted on them to achieve data in support of the questionnaire directed at the Masjid Committee members of Muang District.

The study found that:

1) the wills is one the evidence Therefore law's Islam was accepted, regard as the Sunnah for those who has a lot of wealth and his lineage must not be poor. Let him do the wills of his property to anyone other than the heirs by not more than one-third of total assets.

2) The testators who practiced the wills in Muang District, Satun Province never obtained proper education concerning the Islamic law of wills. They did it on their own and wrongly without being based on the religious principle of wills leading to the unjust practice of the wills and depriving heirs of their inheritance right and, hence, their disagreement.

3) The religious education of some Muslims in Muang District, Satun Province is lower than thanawiy (secondary level) because they resorted to traditional system of religious education offered in Masjids and pondok institutes of some areas. They did not study in schools, universities, other institutes which could confer a standard certificate and so their knowledge and understanding of wills in Islam is at moderate and lower level because they lacked the detailed understanding of principle, terms, and elements of wills in Islam which could lead to the right practice of the wills.

4) The problems and obstacles the Muslims in Muang District, Satun Province faced while they were practically applying the wills in Islam resulted from their lack of correct understanding of principle, terms, elements, and process in applying the wills in Islam. They could not differentiate between inheritances and wills. In some areas there is lack of well-informed persons on the Islamic law of wills, and the Highest Islamic Committee and the Imams of masjid did not coordinate in drafting rules or regulations of wills in Islam and enforce them to serve the Muslim community in the area.

5) The way of solving the problems and obstacles is introducing a basic education of wills in Islam in detail in public and private educational institutes and at all levels, organizing the training course for the members of the Highest Islamic Committee and Imams of masjid with all necessary processes, appointing a unit of masjid responsible for the practice of wills in Islam, publishing a handbook and application form for inheritance apportionment for the Muslims in Muang District, Satun Province, introducing a program of processing the result of the ready-made online apportionment of inheritance in Islam for those who are interested in, and drafting the law of wills in Islam similar to that of the official one together with its official enforcement at masjid level to serve the Muslims in the area.

موضوع البحث	الوصية في الاسلام: دراسة تطبيقية ميدانية لتطبيق المسلمين في دائرة مغانج، محافظة ستول
الباحث	تانونج ساك مادتينج
قسم التخصص	الدراسات الإسلامية
العام الدراسي	2558 بودية الموافق ل 1436 هجرية

مستخلص البحث

لهذا البحث ثلاثة اغراض وهي

- 1- دراسة مفهوم الوصية في الإسلام.
- 2- لدراسة مستواه العلمي للمسلمين وفهمهم لمشروعية الوصية في الإسلام وشروطه وأركانه في دائرة مغانج، محافظة ستول.
- 3- لدراسة مشكلة التطبيق العملي للوصية في الإسلام للمسلمين في دائرة مغانج، محافظة ستول.

و يعتمد الباحث على دراسة مستندات وعمل ميداني. أما البحث في المستندات فيعتمد الباحث في دراسته على الحجج والدلائل من القرآن الكريم وسنة رسول الله ﷺ والكتب وأراء العلماء المسلمين فيما يتعلق بأحكام و شروط وطرق التطبيق العملي للوصية الإسلامية باللاضافة الى البحوث في هذا المجال من انترنت والمراجع الاخرى لتحليلها واستنتاجها. أما البحث الميدان فيستخدم الباحث إستقصاء المجموعة من الأئمة والأعضاء المسؤولة في شؤون المسجد ويعدل الحساب في المائة. وتتكون هذه المجموعة المثالية من ٧٠ إماما وعضوا و ٦٠ من المسلمين والمسلمات دائرة مغانج، محافظة ستول. فالعدد الكلي ١٣٠ شخصا. ومقابلة رئيس أعضاء المجلس الإسلامي لولاية ستول وثلاثة اشخاص من نوابه و رئيس الشؤون العلمية للمجلس الإسلامي لمحافظة ستول وخمسة اشخاص أخرى من اعضائه وواحد من اللجنة القضاء الشرعي في محكمة ستول وعدد هذه المجموعة تتعرض للمقابلة عشرون شخصا وذلك للوصول إلى آراءهم إكمال إجابات تلك الأئمة والأعضاء المسؤولة في شؤون المسجد .

تتعرض للمقابلة عشرون شخصا وذلك للوصول إلى آراءهم إكمال إجابات تلك الأئمة

والأعضاء المسؤولة في شؤون المسجد.

وتظهر النتيجة

- 1- الوصية هي السنة بالنسبة لأولئك الذين لديهم ثروة وخليفته، وليس الفقراء دعه يفعل إرادة ممتلكاته إلى أي شخص آخر من ورثة بما لا يزيد على ثلث جميع الممتلكات.
- 2- أن الموصي بتركة في دائرة مغانج، محافظة ستول لم يحصل على معرفة حكم الوصية في الإسلام عن طريق وأدى ذلك إلى خطأ في التطبيق العملي لتقسيم التركة أ وتقسيمها لصالح نفسه حيث يؤثر عن طريق وأدى ذلك إلى خطأ في التطبيق العملي لتقسيم التركة أ وتقسيمها لصالح نفسه حيث يؤثر على بقية الورثة وغيرهم من المستحقين.
- 3- أن المسلمين في دائرة مغانج، محافظة ستول مستواهم العلمي الديني تحت المرحلة الثانوية وأن بعضهم مازالوا يتلقون العلوم الدينية النظام التعليمي التقليدي وهو مسجد و فندق فمستوى المعرفة والفهم حول الإسلام يبقى معتدلاً أو منخفضاً بسبب عدم وجود تفاهم حول شروط الوصية في الإسلام وعواملها وإجراءات تطبيقها المفصلة الواقعية.
- 4- أن المشاكل التي واجهتها مجموعة عينات الموصي في دائرة مغانج، محافظة ستول في تنفيذ احكام الوصية في الاسلام قد نتجت عن عدم فهم حول شروط الوصية في الاسلام وإجراءات تنفيذها وعدم الاستطاعة لتمييزين الإرث والوصية. وقلة الخبراء العارفين بالوصية في بعض المناطق. والمجلس الإسلامي لمحافظة ستول والمؤسسات الأخرى لم تتعاون في صياغة لوائح و اعلان تنفيذ الوصية رسمياً لصالح السكان المسلمين في المنطقة.
- 5- الطريق لحل المشكلة في تطبيق الوصية العملي للمسلمين في دائرة مغانج، محافظة ستول هو من خلال توفير تعليم المعرفة الأساسية بالوصية في الإسلام في المؤسسات التعليمية الخاصة والعامة على جميع وانشاء مسرورع التدريبات العملية لأعضاء المجلس الاسلامي وأئمة المسجد داخل الدائرة مع استخدام اختبار و تقييم خبرتهم الحاصلة ومتابعة تطبيقهم العملي وتعيين اللجنة المسؤولة عن الإرث والوصية التابعة استثمار وكتيب دليل للمحتاجين لتنفيذ الوصية بشكل صحيح وكذلك للمسجد التي تقوم بانشاء وتوزيع انشاء برنامج جاهز الاسلكي لتوفير تنفيذ الوصية الالكتروني لخدمة المحتاجين في الدائرة.